

Het werk van de dorpencoördinator: 'Bruggen bouw je samen' (sheet)

Duur: 30 minuten (max) + mogelijkheid voor discussie en stellen van vragen

- Powerpointpresentatie
- Tekening op A3 in kleur als *handout*
- Verschillende spellendozen meenemen

Inleiding:

1) Korte introductie: wie, wat en hoe

2) Aanleiding om te werken met een dorpencoördinator

- Vanaf 2014 heeft gemeente Bedum ingezet op Noaberschap (mede mogelijk gemaakt met door de Provincie beschikbaar gestelde niet-krimpmiddelen).
- Veranderingen in het sociaal domein, verschoven taken naar de gemeente.
- Door kanteling steeds meer een beroep gedaan op een sterk sociaal netwerk en versterken van eigen kracht.
- Deze veranderingen in de zorg vragen om stevige samenwerking tussen de gemeente, de zorgaanbieders en inwoners.
- Vanuit dit project zijn onder andere het kernnetwerk ouderenzorg en de Verzoamelstee Bedum opgezet.
- Een bijkomend effect was dat de manier van werken door de projectcoördinator een positief effect had op de interactie tussen het gemeentelijk apparaat, professionals en inwoners.
- In 2015 is het project Noaberschap overgegaan naar de dorpencoördinator.
- Noaberschap was in eerste instantie gericht op de ontwikkelingen in de zorg. De dorpencoördinator heeft een bredere scope.

3) Functiebeschrijving (sheet)

De dorpencoördinator heeft een spilfunctie op initiatieven rond de thema's zorg, welzijn en leefbaarheid. Zij is begeleider en verbinder voor met name inwoners en vrijwilligersorganisaties, maar ook voor het maatschappelijk middenveld en lokale bedrijfsleven.

De rol van de dorpencoördinator is als volgt omschreven:

- Schakel tussen het drieluik inwoners, gemeente en organisatie/instellingen.
- Heeft gevoel voor, en inzicht in lokale maatschappelijke knelpunten, welke om actie vragen. Kan vanuit gesignaleerde knelpunt initiatief aanjagen, werkt proactief.
- Verbindt de dorpen en haar inwoners met hun gemeente en andersom.
- Versterkt het netwerk met lokale ketenpartners die zich bezig houden met inwoners ouder dan 18 jaar, waaronder ouderen;
- Kan door haar rol vanuit de gemeente, binnen het gemeentehuis zowel horizontaal als verticaal verbindingen leggen;
- Deelt kennis en ervaring met de dorpencoördinatoren in BMW.

4) Maatschappelijke ontwikkelingen

- Krimp (Bedum is geen krimpgemeente): minder voorzieningen in de dorpen, waardoor er noodzaak is voor bewoners om het zelf op te pakken en dorpen vitaal te houden.

- Terugtrekkende overheid
- Veranderende samenleving
- Veel kennis en kunde in de samenleving aanwezig: niet meer afhankelijk van een Gemeente
- Veel kennis op het internet aanwezig: alles is in principe vindbaar
- Bewoners bewegen zich in netwerken en organiseren zichzelf.
- Bewoners hebben andere verwachtingen t.a.v. samenwerking met de overheid. Horizontaal versus verticaal: de overheid is een van de partijen waarmee wordt samengewerkt.
- Andere behoeften vanuit de samenleving t.a.v. samenwerking: faciliterend, maatwerk, minder controlerend en sturend.
- Nu veel middelen beschikbaar vanwege aardbevingsgebied t.b.v. leefbaarheid. Dit stelt mensen in staat om zelf initiatieven te ontplooiën.

5) Uitleg rol dorpencoördinator (sheet met tekening)

Gemeente Bedum heeft om in te spelen op deze ontwikkelingen een dorpencoördinator aangesteld. Een verbinder tussen enerzijds de leefwereld van de inwoners en anderzijds de systeem wereld van de overheid.

a) Leefwereld

- In de leefwereld gaat het om eigen huis, tuin, straat, buurt, dorp, wijk
- Inwoner maakt zich in principe druk om het dagelijks reilen en zeilen in eigen huis en tuin
- Persoonlijke verhalen, dromen, problemen
- Leefwereld is niet hiërarchisch, informeel, past niet in een organogram
- In de samenleving krijg je te maken met verschillende domeinen: prive, publiek, privaat en politiek
- Er zijn vragen die je in de privésfeer oplost
- Voor andere vragen heb je de gemeente nodig: denk aan paspoort, vergunning, documenten
- Vragen die niet binnen regulier beleid passen of juist bij meerdere beleidsterreinen (bijv. initiatieven): daarvoor kan de dorpencoördinator behulpzaam zijn.

b) Systeemwereld

- Meeste gemeenten zijn sectoraal ingericht
- Elk terrein eigen beleid, met eigen ambtenaren (vakspecialisten)
- Gemeente is verantwoordelijk voor handhaven van wet- en regelgeving
- Gemeente heeft zorgplicht in sociaal domein: vangnet creëren voor mensen die dat nodig hebben.
- Gemeente heeft verschillende rollen op verschillende vlakken, op verschillende momenten.
- Vraag is continu: hoe en in welke rol kan de gemeente de hoogst mogelijke bijdrage leveren

c) Werkwijze Dorpencoördinator

- Begeeft zich tussen leefwereld en systeemwereld: met 1 voet op het droge, met 1 voet in het water
- Generalist, maar altijd samen met vakspecialisten: integraliteit. Kennis van binnen halen. bruggen bouw je samen!!
- Werken vanuit de vraag, droom, verhaal, idee, vanuit de samenleving
- Naar de mensen toe: bij voorkeur niet in het gemeentehuis, informele setting, informeel contact
- Laagdrempelig: contact via Facebook, *whatsapp*, buiten kantoortijden, in het dorp
- Sensitiviteit: oog hebben voor onderbuikgevoel, onderstroom
- Maatwerk: geen vraag, dorp, straat, mens, etc is hetzelfde. Dit vraagt per situatie een andere benadering

- Faciliterend: doen wat nodig is. Soms sturend, soms loslaten, soms een beetje van beide
- Loslaten betekent niet: je er nooit meer mee bemoeien.

6) Hoe werkt dit in Bedum? Een aantal concrete projecten (sheets met foto's)

- Brede scope: leefbaarheid in de breedste zin van het woord
- Hoe ga je om met vragen vanuit de samenleving waar je nog niet eerder mee te maken hebt gehad? Zoektocht met elkaar, soms beleid ter plekke met elkaar maken
- Samenwerking met alle afdelingen: VROM, Buitendienst/Openbare werken, Welzijn etc etc
- Groene projecten: speeltuinen Populieren en De Eiken, meedenken met andere initiatieven (zijn nog niet zover, maar dat komt nog wel)
- Samenwerking met andere partijen: kernnetwerk ouderenzorg, koffietafel met Politie, gemeente en woningbouw, inbraakpreventietruck
- Zorg en andere projecten: Dorpsondersteuner Onderdendam (samen met werkgroep en Annet), VoorElkaar Burenhulp Zuidwolde met dorpshuiskamer en repaircafe, beweeggroep Onderdendam (vanuit Verzoamelstee ism Huis voor de Sport), Verzoamelstees zoeken elkaar ook op (met elkaar zingen, uitjes, straks in het voorjaar bijeenkomst over het geheugen), Naaicafé, Verzoamelstee Bedum, Colourful Bedum etc. etc
- Workshop gegeven bij de Conferentie van Zorgbelang: Bruggenbouwers in Bedum
- Betrokkenheid bij uitvoering dorpsvisies in Zuidwolde en Onderdendam (praktisch)
- Meedenken met collega's over hoe mensen te betrekken en te informeren

7) Uitdagingen in deze werkwijze:

- Tegelijkertijd verschillende spellen spelen (metafoor: 1001 spellen magazijn -> meenemen): verschillende spelers, spellen, regels, tactieken etc.
- Deze werkwijze vraagt om experimenteerruimte. Je hebt nooit zekerheid of iets gaat lukken, zoals je van tevoren had bedacht. Dan is het niet mislukt, maar heb je een kans gehad om ervan te leren.
- Het is de kunst om ervoor te zorgen dat de vraag vanuit de leefwereld op de juiste manier onder de aandacht wordt gebracht in de systeemwereld. Daar zitten de dilemma's en ook tegelijkertijd de botsingen.
- Je hebt een veilige ruimte nodig om te kunnen botsen
- Waar vinden wij elkaar (beleid, uitvoering, MT, bestuur): op die nieuwe vraagstukken die vragen om een andere aanpak, om een andere strategie. Bruggen bouw je niet alleen, daarvoor heb je elkaars kracht, talent, expertise en positie bij nodig!

Sheet: Bruggen bouw je samen!

Einde